

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea proiectului de Lege privind completarea și modificarea Legii 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Proiectului de Lege privind completarea și modificarea Legii 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil este elaborat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Proiectul a fost supus expertizei internaționale în cadrul proiectului TWINNING *Suport pentru promovarea patrimoniului cultural în Republica Moldova prin păstrarea și protecția acestuia* implementat în parteneriat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al RM și Ministerul Bunurilor și Activităților Culturale din Italia

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Proiectului de Lege privind completarea și modificarea Legii 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil este elaborat în conformitate cu Strategia de dezvoltare a culturii „Cultura 2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.271/2014, în scopul optimizării structurii instituționale și a cadrului național de protejare a patrimoniului cultural național mobil. Elaborarea proiectului se impune din necesitatea definirii univoce a noțiunii de *patrimoniu cultural mobil* și variațiile relative ale acesteia în legătură cu noțiunea de *circulație a bunurilor culturale mobile*, a racordării actelor normative în domeniul protejării patrimoniului cultural mobil la prevederile cadrului legislativ privind circulația bunurilor culturale și la standardele europene în domeniul circulației bunurilor culturale și combaterii traficului ilicit de bunuri culturale mobile.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul corelează noțiunile principale în domeniul de referință, precum: *patrimoniul cultural național mobil*, *Registrul patrimoniului cultural național mobil*. La recomandările experților proiectului TWINNING, noțiunea de patrimoniu cultural național mobil și categoriile de obiecte componente ale acestuia, a fost adusă în concordanță cu Regulamentul nr.116/2009/CE care urmează a fi transpus în legislația națională, în conformitate cu Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1472 din 30 decembrie 2016. Reieșind din prevederile aceluiași Regulament, a fost revăzut art.18 privind circulația bunurilor culturale mobile din Lege. Totodată, procesul de circulație a bunurilor culturale urmează a fi reglementat de Regulamentul privind circulația bunurilor culturale mobile care va fi elaborat de MECC și aprobat de Guvern. Legea nr.280/2011 se referă în majoritatea articolelor la bunurile culturale mobile clasate. Astfel, bunurile culturale neclasate sunt plasate în afara cadrului normativ, fapt ce creează dificultăți în aplicarea Legii. Prin excluderea cuvântului „clasat” din majoritatea articolelor, va fi extins domeniul de aplicare a Legii asupra tuturor bunurilor culturale mobile.

Proiectul de modificare și completare a Legii 280/2011 prevede instituționalizarea unei noi structuri în subordinea MECC - *Serviciul de evidență și circulație al bunurilor culturale mobile*.

În domeniul evidenței bunurilor culturale mobile, în scopul centralizării și eficientizării procesului de evidență a patrimoniului cultural național mobil, Serviciul va fi împuternicit cu atribuții de competența respectivă, și anume: expertizarea, clasarea, digitizarea, arhivarea dosarelor, completarea și gestionarea Registrului național al patrimoniului cultural național mobil.

Actualmente, Registrul național al patrimoniului cultural național mobil este administrat de către direcția de specialitate al MECC în baza dosarelor de clasare și avizelor Comisiei naționale a muzeelor și colecțiilor. Digitizarea patrimoniului mobil se efectuează în baza registrelor deținătorilor de bunuri – muzee, biblioteci, arhive etc. În fiecare instituție procesul de digitizare se desfășoară în baza unui program propriu, incompatibil cu programele altor instituții similare, ceea ce împiedică crearea unei baze naționale de date. Fișele primare, care constituie sursa primară de informație pentru digitizare, sunt și ele diferite în fiecare instituție. Pentru crearea bazei naționale de date, impulsionează procesul de digitizare a patrimoniului cultural național mobil și administrarea Registrului național al patrimoniului cultural național mobil, se impune crearea sistemului unic de operare cu bazele de date și centralizarea sarcinilor enumerate în cadrul unei instituții din subordinea MECC. Totodată, administrarea Registrului național al patrimoniului cultural mobil de către *Serviciul de evidență și circulație al bunurilor culturale mobile* va permite facilitarea accesului la cultură al publicului larg și la promovarea patrimoniului cultural național mobil.

În domeniul circulației bunurilor culturale, scopul Serviciului este facilitarea accesului cetățenilor la serviciile de expertizare a bunurilor culturale mobile și eliberare a certificatelor și adeverințelor de export, a notificărilor privind importul bunurilor culturale, colaborarea eficientă cu Serviciul vamal și alte organe de resort pentru monitorizarea deplasării bunurilor culturale mobile urmare exportului/importului acestora în afara/în spațiul Republicii Moldova.

Menționăm că legislația în domeniu prevede că, exportul bunurilor culturale în afara teritoriului Republicii Moldova se permite la prezentarea certificatelor sau adeverințelor de export. Certificatele sau adeverințele de export pentru bunurile culturale mobile – proprietate a persoanelor fizice și juridice, pot fi emise în baza rapoartelor de expertiză întocmite de către experții acreditați de MECC. Experții sunt angajați în diverse instituții publice – muzee, biblioteci, instituții teatrale-concertistice, precum și angajați ai întreprinderilor specializate în cazul expertizării automobilelor de epocă. Certificatele de export și notificările de import sunt emise de către MECC. Astfel, cetățenii - posesori ai bunurilor culturale de diverse tipuri și genuri (instrumente muzicale, cărți, artă plastică, piese de arheologie, numismatică, filatelie, artă populară, automobile etc), sunt nevoiți să apeleze la diverse instituții pentru obținerea raportului de expertiză, apoi, la MECC, pentru a obține certificatul de export. Acest fapt necesită mult timp, efort suplimentar, deci, creează incomodități proprietarilor. Centralizarea serviciilor enumerate în cadrul unei singure instituții va facilita considerabil accesul persoanelor la serviciile de expertizare și certificare a bunurilor culturale. Concentrarea atribuțiilor enumerate în cadrul unei singure entități din subordinea MECC va asigura monitorizarea regimului de circulație a bunurilor culturale mobile în afara și pe teritoriul național al Republicii Moldova, va contribui la protejarea patrimoniului cultural național al Republicii Moldova, la contracararea importului/exportului ilicit de bunuri culturale mobile pe teritoriul național al Republicii Moldova și în afara acestuia și la facilitarea circulației deținătorilor legali de bunuri culturale prin armonizare a cadrului legislativ și normativ în vigoare cu legislația vamală a Comunității Europene. În context menționăm că astfel de entități funcționează cu succes în țările membre ale UE: România, Italia, etc. Pentru comparație, în statul vecin România, sarcinile de evidență și clasare a bunurilor culturale mobile și cele de emitere a certificatelor de export sunt realizate de structuri separate: potrivit Legii 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, inventarul patrimoniului cultural mobil clasat, evidența informatizată și administrarea dosarelor de clasare sunt în sarcina Institutului Național al Patrimoniului iar certificatele de export sunt emise de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii. În Italia sunt numeroase birouri de export, care sunt birouri periferice – instituții publice deconcentrate ale Ministerului Patrimoniului Cultural, cu atribuții inclusiv în evidența patrimoniului cultural mobil. Din perspectiva raționalizării și eficientizării cheltuielilor bugetare, Proiectul presupune crearea unei singure entități subordonate MECC, care ar asigura realizarea sarcinilor enumerate mai sus.

În fond, delegarea atribuțiilor enumerate mai sus *Serviciului de evidență și circulație al bunurilor culturale mobile* se aliniază politicilor de guvernare în sensul implementării Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, respectiv, principiului fundamental de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate - de delimitare a funcțiilor de elaborare și promovare a politicilor, de funcțiile de implementare a acestora. Activitatea Serviciului va fi coordonată de către Direcția Patrimoniu Cultural a MECC în cooperare cu Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor.

4. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene:

Proiectul nu transpune legislația UE

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de Hotărâre de Guvern nu va necesita alocări financiare suplimentare din bugetul de stat dat fiind faptul că *Serviciul de evidență și circulație al bunurilor culturale mobile* va fi format prin optimizare de personal din cadrul instituțiilor din subordinea MECC. Instituția urmează a fi finanțată de la bugetul de stat din resurse generale, precum și din mijloace acumulate de instituție (resurse colectate). Se propune efectivul limită al instituției în număr de 7 unități de personal cu următoarele funcții: (director, specialist principal (3 unități), contabil principal, administrator rețea de calculatoare și muncitor necalificat). Devizul estimativ de cheltuieli necesar pentru asigurarea activității instituției constituie 1252957 lei. Resursele colectate de instituție se vor acumula din prestarea serviciilor contra plată (expertizarea bunurilor culturale mobile, emiterea rapoartelor de expertiză, a adeverințelor și certificatelor de export. Actualmente, tarifele pentru expertizarea și certificarea valorilor culturale mobile sunt stabilite în conformitate cu Nomenclatorul serviciilor cu plată prestate de către MECC și instituțiile subordonate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1311 din 12 decembrie 2005, costul (pentru un obiect) fiind 52 lei. În anul 2017 în urma prestării serviciilor de expertizare și certificare s-au încasat mijloacele în sumă de 90792 lei / 1746 obiecte, în anul 2018 - 128024 lei / 2462 obiecte, anul 2019 – 84372 lei / 1622 obiecte, 6 luni ale anului 2020 – 6500 lei/ 125 obiecte.

Cheltuielile anuale (generale și de personal) la nivel de instituție vor constitui:

1. Remunerarea muncii - 922957,20 lei

50270 lei x 12 luni = 603240 lei

503240 lei x 20% = 120648 lei

(603240 lei + 120648 lei) x 127,5% = 922957,20 lei.

2. Servicii - 155000 lei

Plata energiei electrice, termice, plata serviciilor de telecomunicație, de poștă, de apă și canalizare și bancare - 55000 lei;

Servicii de locațiune - 100000 lei;

3. Cheltuieli pentru activitatea Serviciului - 175000 lei

Procurarea mobilierului (mese, scaune, dulapuri - 50000 lei;

Procurarea tehnicii de calcul (7procesoare, 7 imprimante, 7 ecrane, 7 programe antivirus, program 1 C, UPS, claviaturi, maus) - 100000 lei;

Procurarea rechizitelor de birou (hârtie, mărfuri de cancelarie) - 25000 lei

TOTAL 1252957,20 lei

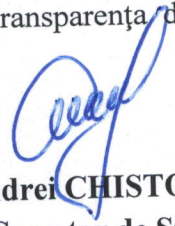
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Punerea în aplicare a hotărârii impune elaborarea de către MECC și aprobarea de către Guvern a Regulamentului privind circulația bunurilor culturale mobile; elaborarea și aprobarea de către MECC a Regulamentului de organizare și funcționare, Organigramei, Schemei de încadrare și Statelor de personal a Serviciului de evidență și circulație al bunurilor culturale mobile.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul urmează a fi inclus în circuitul de avizare prin consultarea Ministerului Finanțelor, Centrului Național Anticorupție, Ministerului Justiției.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii Guvernului urmează a fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării www.mecc.gov.md, compartimentul Transparența decizională, precum și pe pagina web www.particip.gov.md.

Andrei CHISTOL
Secretar de Stat

Ex: Svetlana Pociumban, șef Direcție patrimoniu cultural
022 23 39 03; 067441709